

Daniel Stern (1985 & 2000)

**The Interpersonal World of the
Infant: A View from Psychoanalysis
and Developmental Psychology**

Αρχικές ερωτήσεις

- ⊙ Πως βιώνουν τα βρέφη τους εαυτούς τους και τους άλλους;
- ⊙ Υπάρχει εξ αρχής κάποιος εαυτός, ή κάποιος άλλος, ή κάποιο αμάλγαμα των δύο;
- ⊙ Πως ενοποιούν τους ξεχωριστούς ήχους, κινήσεις, αγγίγματα, όψεις και αισθήματα προκειμένου να μορφοποιήσουν ένα όλο πρόσωπο;
- ⊙ Ή αυτό το όλο γίνεται αντιληπτό άμεσα;
- ⊙ Πως βιώνουν τα βρέφη κοινωνικά γεγονότα όπως το «να είσαι μαζί» με έναν άλλο;
- ⊙ Πως θυμούνται, ή ξεχνούν, ή αναπαριστούν νοερά το «να είναι μαζί»;
- ⊙ Πως μεταβάλλεται η εμπειρία των σχέσεων καθώς προχωρά η ανάπτυξη;
- ⊙ Εν ολίγοις, τι είδους διαπροσωπικό κόσμο ή κόσμους δημιουργεί το βρέφος;
- ⊙ Υπάρχει κάποιου είδους προγλωσσική αίσθηση ενός εαυτού;

Βασική θέση

- ◎ Κάποιες αισθήσεις του εαυτού υφίστανται πριν την εδραίωση της ικανότητας για αυτεπίγνωση και χρήση της γλώσσας.
- ◎ Αυτές περιλαμβάνουν:
 1. Την αίσθηση αυτενέργειας
 2. Της σωματικής ενότητας
 3. Της συνέχειας στο χρόνο
 4. Της ύπαρξης προθέσεων στο νου κ.λπ
- ◎ Η αυτεπίγνωση και η γλώσσα εδραιώνονται πάνω σε αυτές τις προλεκτικές υπαρκτικές αισθήσεις του εαυτού, αποκαλύπτοντας την συνεχιζόμενη ύπαρξή τους και μεταμορφώνοντάς τες σε νέες εμπειρίες.
- ◎ Αυτές οι αισθήσεις του εαυτού διατηρούν μια θεμελιώδη σημασία για τις καθημερινές αλληλοδράσεις καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του προσώπου.

- ◎ «**Αίσθηση**»: μη-αναστοχαστική ενημερότητα (awareness), αλλά άμεση αδιαμεσολάβητη εμπειρία
- ◎ «**του εαυτού**»: «ένα σταθερό σχήμα ενημερότητας, που αναδύεται μόνο κατά τη διάρκεια των δράσεων του βρέφους ή των νοητικών του διαδικασιών. Ένα σταθερό πρότυπο ενημερότητας συνιστά μια μορφή οργάνωσης. Αποτελεί την οργανωτική υποκειμενική εμπειρία αυτού που αργότερα θα ονομαστεί λεκτικά ως «εαυτός». Αυτή η οργανωτική υποκειμενική εμπειρία αποτελεί το μη λεκτικό, υπαρκτικό, ομόλογο του αντικειμενικοποιήσιμου, αναστοχαστικού, λεκτικά αρθρωσίμου εαυτού» (σελ. 7)
- ◎ «Τα βρέφη από τη γέννηση αρχίζουν να βιώνουν την αίσθηση ενός αναδυόμενου εαυτού... Ποτέ δεν βιώνουν μια περίοδο συνολικού αδιαφοροποιήτου εαυτού-άλλου. Δεν υπάρχει καμιά σύγχυση ανάμεσα στον εαυτό και στον άλλο στην αρχή ή σε οποιοδήποτε σημείο της βρεφικής ηλικίας.»
- ◎ **4 Αισθήσεις Εαυτού**: κάθε μία περιγράφει ένα διακριτό τομέα της εμπειρίας του εαυτού και του να σχετίζεσαι κοινωνικά με κάποιον άλλο.
 - Δεν πρόκειται για 4 στάδια που το ένα αντικαθιστά το άλλο, αλλά αφού φανερωθεί, διαμορφωθεί και σταθεροποιηθεί κάθε αίσθηση του εαυτού παραμένει πλήρως λειτουργική και ενεργός σε όλη τη διάρκεια του βίου, συναναπτυσσόμενη με τις υπόλοιπες.
 - Πρόκειται επομένως για ένα μοντέλο στρωμάτων και όχι σταδίων (π.χ. όπως του Piaget). Στην 2^η έκδοση του βιβλίου, στην νέα εισαγωγή που προστέθηκε, ο Stern (2000) υποστήριξε ότι οι 3 προ-λεκτικές αισθήσεις του εαυτού αναδύονται ταυτόχρονα.
 - 3 προ-λεκτικές αισθήσεις του εαυτού (Stern, 2000): αίσθηση του αναδυόμενου, πυρηνικού και υποκειμενικού εαυτού.

